Бознашр аз торнамои “Точикам”( www . tajikam . com )

Баргардон аз хати форсӣ: Насибчон Амонӣ

Рӯй ба мехроб ниходан чӣ суд,

Дил ба Бухорову бутони Тароз.

Эзади мо васвасаи ошикӣ

Аз ту пазирад, напазирад намоз.

Бо он ки мушаххасоти чомиаи рӯзгори Рӯдакӣ ( як хазору яксаду панчоху панч сол пеш аз имр ӯз ), бо алоим ва нишона х ои и ч тимо й ва фар х ангии ч авомеъе, ки акнун мо дар он зист дорем, яксон набуда, аммо гуна х

ои муътанобе
х
е (чашмгир, бисёр зиёд) аз ва
чх
и иштироки ин ду унсури аз
х
ам мутафовит дар андеша
х
ои Р
ӯ
дак
ӣ
равшанбин
ӣ
шудааст.

Дар омӯзиши Рӯдакӣ мадорики фаровоне вучуд дорад, ки тасвири бисёр шаффофе аз авзоъву а хволи хаёту ачхофи лояхои ичт имоии замонаш
х
икоят мекунад.

Ангорахои фикриву шурӯхии (шархии) аклонии Рӯдакӣ аз ханчорхои (равиш, меъёр) мавзуни асраш, асоситарин мафо
х
ими
ч
омиашинохтиро дар
к
олаби манзум ба нафъи инсон ва бедории
ӯ
ба тааммул(оянданигар
ӣ
)
гирифтааст.

Мо дар ин бахс бархе аз асосоти тафаккури вайро, ки шухуде (шохиде) аз андешахои ч омиашинохт
й
ва фалсафиву ахло
к
ии
ӯ
ст, ба баён мегирем.

Дар ашъори Рӯдакӣ кувваи тахайюл ва ташбех ва наздикии маъонӣ ба сиришт ва васфи он, р ӯхи
фара
х
у шодмон
й
, шабо
х
ат, нозукбин
й
,
покиву кирдори нек, душвории
х
аёт, бедории замир, андозаи
к
урбат ва ме
х
р, баёни пайванди озодаг
й
бо бо са
ч
оёи(хул
к
у х
ӯ
й)
ахло
к
ии шараф, иш
к
ва мав
к
еитяти лаззати он дар зиндаг
й
, шаффофияти иш

к
ва му
х
аббат,
к
азову доираи
такрори таълим ва дард,
ч
идоли наву к
ӯх
на дар сайри давронии замон, хушзист
й
ва
х
амзист
й
, му
к
овимат ва исти
к
омат, гузашт,
к
аноат ва и
к
бол, олами имкон, матоъи фо
к
иди арзиш, нест
й
ва да
хх
о ма
к
улаи ноби дигар, бозтоби р
ӯ
шан ёфтааст. Чунончи, дар як намунаи
г
аноие
ӯ
менависад:

Хар кӣ н-омӯхт аз гузашти рӯзгор,

Низ н- омӯзад, зи хеч омӯзгор.

То чахон буд аз сари одам( мардум) фароз,

Кас набуд аз рози דониш бениёз.

Мардумони бихрад андар хар замон,

Рози донишро ба хур гуна забон

Гирд карданду гиромӣ доштанд,

То ба санг андар хаме бингоштанд.

Дониш андар дил чароги равшан аст,

В-аз хама бад бар тани ту чавшан аст.

Ашъори Рӯдакӣ ва рӯйкардхои фикриву адабии соири пешкисватони забони порсӣ тан
х

о шар
х
и муносиб
х
ои гулу булбул нест.

Балки омӯзиш ва маърифати илмӣ ва ахлокӣ, фалсафиву адабӣ, ирфониву диниест, ки ба масобаи як Ка хкашо
н да
р осмони маърифати башар
ӣ
нурафшон
ӣ
мекунад.
Насли
ч
авон бояд
х
арчи бештар аз ин нури р
ӯ
шно
ӣ
дар рушди ом
ӯ
зиш ва парвариши шахсияти илмии хеш истифодаи маъ
к
ул ва ого
х
она намояд.